

DĒL STUDENTŲ TIRIAMŪJŲ DARBŲ VYKDYMO IR ETIKOS KOMITETO LEIDIMŲ

2017 m. spalio 20 d. rašte Lietuvos bioetikos komitetas paaiškino, kad įprastai studentų atliekami tiriamieji darbai nelaikomi biomedicininiais tyrimais ir jiems netaikomas reikalavimas gauti tyrimų etikos komiteto leidimą. Toks paaiškinimas motyvuojamas tuo, kad dažniausiai studentų tiriamųjų darbų tikslas nėra sukurti ir tikrinti naujas hipotezes, generuoti naują mokslinį žinojimą, o studentai tiriamuosius darbus vykdo, norėdami įgyti žinių ir įgūdžių, kurie būtini atliekant mokslinius darbus ateityje.

Vadovaujantis Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 11 straipsnio 2, 3 ir 4 dalimis, studentai gali naudotis sveikatos priežiūros įstaigose esančia informacija apie pacientus ir pacientus apklausti, apžiūrėti ar atlikti tam tikras procedūras savo tiriamųjų darbų tikslais, bet tik pagal sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje mokomi sveikatos priežiūros specialistai, nustatytą tvarką. Paciento medicinos dokumentuose esančios informacijos panaudojimo tvarką, užtikrinant asmens privatumo apsaugą mokslo tikslais, nustato Biomedicininis tyrimų etikos įstatymas, o mokymo tikslais – sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje ši informacija saugoma.

Jei studento tiriamojo darbo idėja ir planas pretenduoja į naujo mokslinio žinojimo generavimą, naujų vertingų hipotezių patikrinimą ir pan., tokiam darbui turėtų vadovauti specialistas, turintis biomedicininis tyrimų patirties ir atitinkantis Mokslo ir studijų įstatymo tyrėjui keliamus kvalifikacinius reikalavimus. Mokslo ir studijų įstatymo 4 str. 27 dalyje tyrėjas apibrėžiamas kaip „aukštąjį išsilavinimą turintį asmenį, plėtojantį pažinimą, konceptualizuojantį ar kuriantį naujus produktus, procesus, metodus ir sistemas arba vadovaujantį mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros projektams“. Vadovaujantis šiuo apibrėžimu, tyrėju gali būti tik asmuo turintis ne žemesnį nei bakalauro išsilavinimą (tai patvirtinantį diplomą) ir jo vardas, pavardė, studijų kryptis ir kursas galėtų būti nurodomas tyrėjų sąrašė, kuris yra pateikiamas Paraiškoje gauti etikos komiteto leidimą.

Jei studentas neturi aukštojo išsilavinimo (tai patvirtinančio diplomo), tuomet jis gali dalyvauti kitų tyrėjų vadovaujame biomediciniame tyrime, tačiau jam negali būti suteiktas tyrėjo statusas.